

Herziening groen- en bomenbeheer

'Van sober en doelmatig naar biodivers en klimaatbestendig'

Thematische avond, 30 augustus 2022

Inhoud presentatie

Deel 1:

- Het proces
- Huidige situatie en ontwikkelingen
- Keuzes bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Deel 2:

- Nieuwe uitgangspunten voor bomenbeheer

Deel 3:

- Nieuwe uitgangspunten voor groenbeheer

Deel 4:

- Scenario's en keuzemogelijkheden

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 1: algemeen

Het proces

- Vanavond opiniërend de koersdiscussie.
- Opnemen van financiële consequenties van een voorkeursscenario groenbeheer in de begroting 2023.
- Nader uitwerken bomenbeheer in scenario's m.b.t. toekomstbomen en financiële consequenties in kadernota 2024 opnemen.
- Raadsvoorstel voor wijzigingen Groenbeleidsplan en Bomenbeleidsplan.
- Opstellen beheerplan voor 10 jaar en op basis daarvan instellen van een financiële voorziening of reserve om fluctuaties in uitgaven op te vangen.

Huidige situatie

- Sober en doelmatig
- Beeldkwaliteiten
- Beheersbare kosten
- Toenemende onzekerheden

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering
- Participatie, mondige inwoners
- Leefbaarheid en gezondheid
- Duurzaamheidsambities
- Kostenstijgingen
 - Algemeen
 - Senzer

Bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Programma 3
Woon- en
Leefklimaat

Omgevingsvisie
Op 9 december 2021 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie buitengebied vastgesteld. De Omgevingswet schrijft een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied voor, vast te stellen vóór 1 januari 2025. Dit betekent dat er ook nog voor 1 januari 2025 een omgevingsvisie voor de kernen moet worden opgesteld.

Meer integrale aandacht
voor wonen, klimaat,
water en groen.

Bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Woningbouw

7. De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken;
8. Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie;
9. Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting;
10. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd;

Programma 3
Woon- en
Leefklimaat

Bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Woningbouw

7. De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken;
8. Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie;
9. Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting;
10. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd;

Programma 3
Woon- en
Leefklimaat

Bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Woningbouw

7. De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouw-

Programma 3 Woon- en Leefklimaat

Klimaatverandering

12. Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn;

9. Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting;
10. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd;

Bestuursakkoord 'Samen aan zet'

Woningbouw

7. De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat

6

Programma 1
Burger en Bestuur

Ambitie

- A. Het samenspel tussen raad, bestuur en organisatie is een kracht van Laarbeek die we willen behouden;
- B. We vinden het belangrijk om bewoners te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijke plannen. Daarbij staan we open voor initiatieven uit de samenleving;

wing en openbare ruimte als norm gehanteerd;

Vertaling bestuursakkoord

- Alleen verharden waar dat nodig en functioneel is.
- Er komt meer groen en minder verharding.
- Meer ruimte voor wateropvang in het groen.
- Aanplant en behoud van bomen wordt belangrijker. Daar hoort een duurzame (bovengrondse én ondergrondse) groeiruimte bij.
- Boomspiegels vergroten.
- De groeninrichting wordt aangepast waardoor er meer variatie ontstaat en de biodiversiteit verhoogd wordt.

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 1: algemeen

Vragen / discussie

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 2: bomenbeheer

Huidige situatie

Bomenbeleidsplan dateert uit 2013

Bomenvervangingsplan uit 2020

Algemene beheerkosten: 25.000

Onderhoudskosten: 116.000

Totaal: 141.000

Beschikbaar: 117.000

Structureel tekort: 24.000

Vervangingskosten: 106.000

→ voor 2022 en 2023 voldoende

Onzekerheden bomenbeheer

- Kostenstijgingen en inflatie
→ inschatting risico + € 15.000 (vanaf 2025)
- Bomen worden steeds groter
→ inschatting risico + € 5.000
- Bomen worden steeds kwetsbaarder
→ inschatting risico + € 10.000

Onzekerheden kunnen leiden tot € 30.000 extra kosten op jaarbasis

Beleidswijzigingen bomen

- Meer variatie in boomsoorten, ook in hoofdgroenstructuren.
- Nieuwe indeling in boomklassen.
- (Toekomstig) kroonvolume van bomen is belangrijker dan aantallen bomen. Oudere bomen zijn veel waardevoller.
- We hanteren de 3-30-300 regel als richtlijn. Daarom zeer terughoudend zijn met kappen van grote bomen.

3-30-300 regel

3-30-300 regel: score Laarbeek

3-30-300 regel

Rapportcijfer

Wanneer we de verschillende scores uit de 3-30-300 regel samenvatten, ontstaat er een kaart die toont in hoeverre een woning of gebouw voldoet aan de 3-30-300 regel. Hoe groener het gebouw op de kaart, hoe gezonder de leefomgeving hiervan. Maar ook hoe aantrekkelijker het vestigingsklimaat.

Laarbeek

mei 2022

Legenda

Rapportcijfer

0 - 3
3 - 4
4 - 5
5 - 6
6 - 7
7 - 8
8 - 10

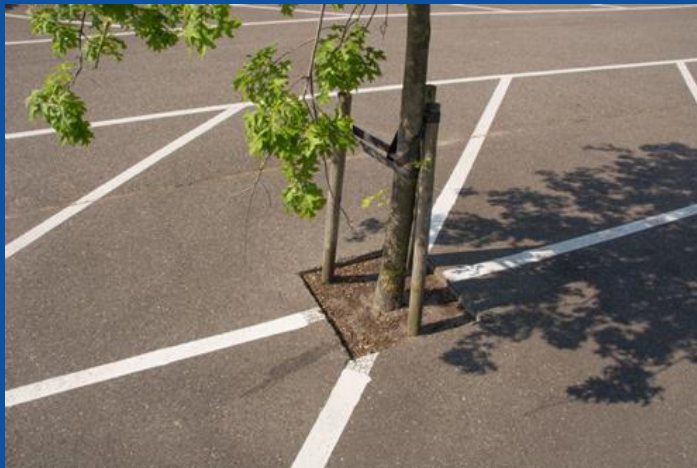
cobra
GROENINZICHT

Voor de leefomgeving van morgen!

www.cobra-groeninzicht.nl

Beleidswijzigingen bomen

- Grote bomen die al op duurzame, geschikte plaatsen staan, laten we daar staan.
- Herzien van het uitgangspunt dat we '...alleen bomen planten waar ze oud kunnen worden...'. Dat betekent steeds minder bomen omdat er te weinig groeiruimte is. We accepteren compromissen en suboptimale omstandigheden.

Boomklassen

'Toekomstbomen':

- Klasse 1: (potentieel) waardevolle boom.
- Klasse 2: Structuurboom.
 - Duurzame standplaatsen.
 - Investeren in goede inrichting groeiplaats, flink kroonvolume mogelijk, hoge biodiversiteitswaarde.

'Sfeerbomen':

- Klasse 3: Reguliere boom.
- Klasse 4: Boom met verkorte omlooptijd.
- Klasse 5: Vormboom.
 - Leefbaarheid, beeld, klimaat, bewustwording.
 - Beperkte levensduur, minder hoge investering in plantgat.

Bomenvervangingsplan

- Bomenvervangingsplan is een rekenmodel, geen plan waarin staat welke boom wanneer vervangen wordt.
- Budget ook gebaseerd op 'sober en doelmatig' en alleen vervangen wat technisch noodzakelijk is.
- Praktijk leert dat uit participatietrajecten komt dat er vaak meer vervangen wordt en bijkomend werk is.
- Globaal kun je stellen dat vervanging van sfeerbomen uit het huidige budget kan.
- Aanwijzen van toekomstbomen betekent aanvullende investeringen.
- Nader onderzoek noodzakelijk om goed onderbouwde voorstellen te kunnen doen / keuzes te kunnen maken.

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 2: bomenbeheer

Vragen / discussie

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 3: groenbeheer

Huidige situatie inhoudelijk

Groenbeleid- en -structuurplan dateert uit 2011

Status groen:

- hoofdgroenstructuur
- wijkgroen
- overig groen

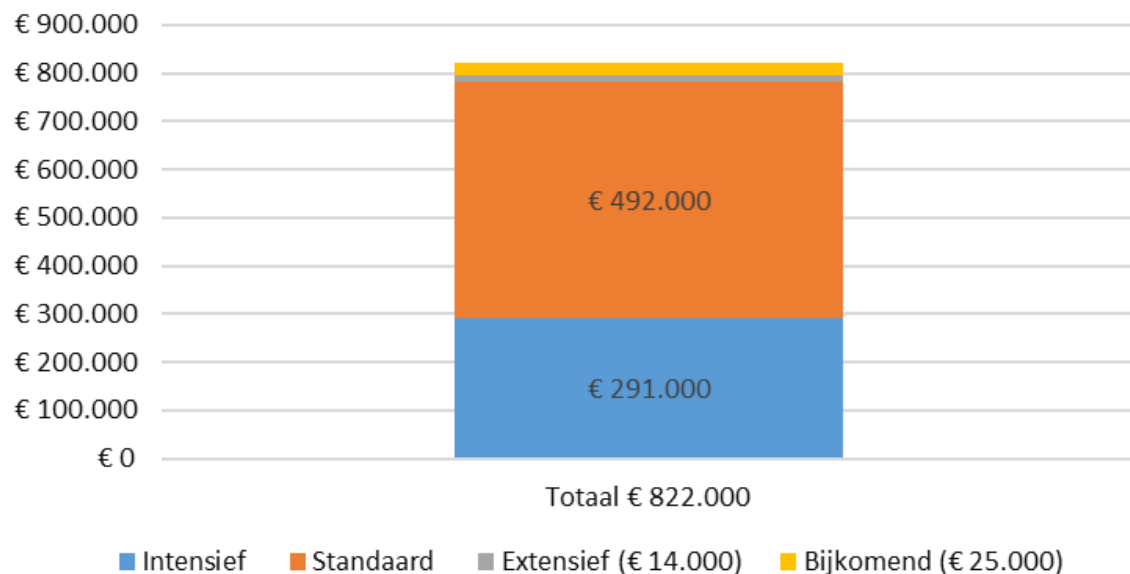
Onderhoudsniveaus:

- intensief
- standaard
- extensief

Huidige situatie financieel

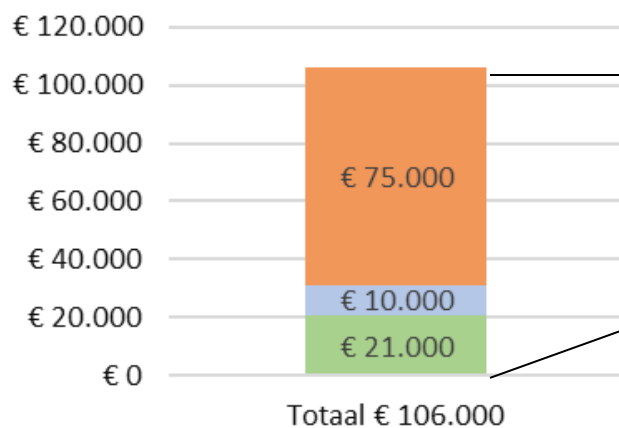
Onderhoudskosten groenbeheer

Bovendien: Aanleg- en algemene kosten: € 141.000

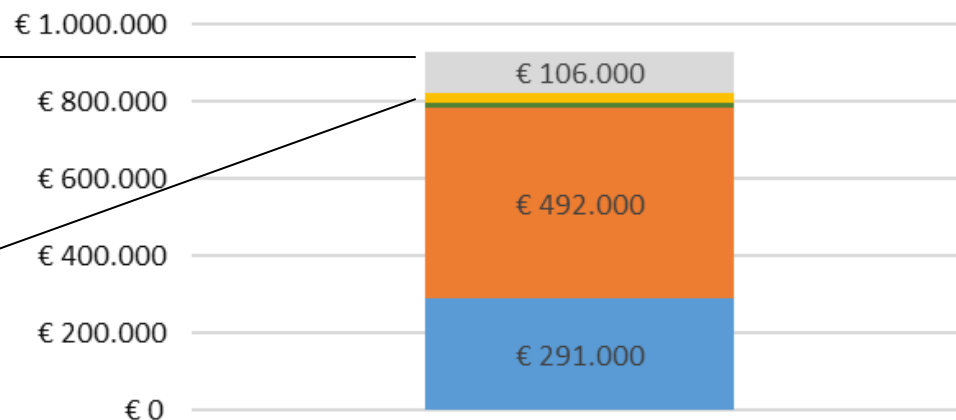
Onzekerheden groenbeheer

Onzekerheden

- Extreme zomers
- Teruggave zelfbeheer
- Kostenstijging/inflatie

Onderhoudskosten groenbeheer

- Intensief
- Standaard
- Extensief (€ 14.000)
- Bijkomend (€ 25.000)
- Onzekerheden

Beleidswijzigingen groen

- Indeling in hoofdgroenstructuur, wijkgroen en overig groen blijft bestaan, actualisatie in omgevingsvisie kernen.
- Meer variatie in groen komt in plaats van 'eenduidig en herkenbaar', ook in hoofdgroenstructuren.
- Nieuwe indeling in groentypen en onderhoudsniveaus die beter aansluit op ambities m.b.t. klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefbaarheid.

Beleidswijzigingen groen

- Investeren in omvormingen; niet meer om te besparen, maar juist om invulling aan ambities te geven.
- Beleid m.b.t. verhuur/verkoop groenstroken herzien.
- Chemische onkruidbestrijding ook beleidsmatig geschrapt.
- Speelbeleid is herzien en vervalt uit het groenbeleidsplan.

Nieuwe groentypen

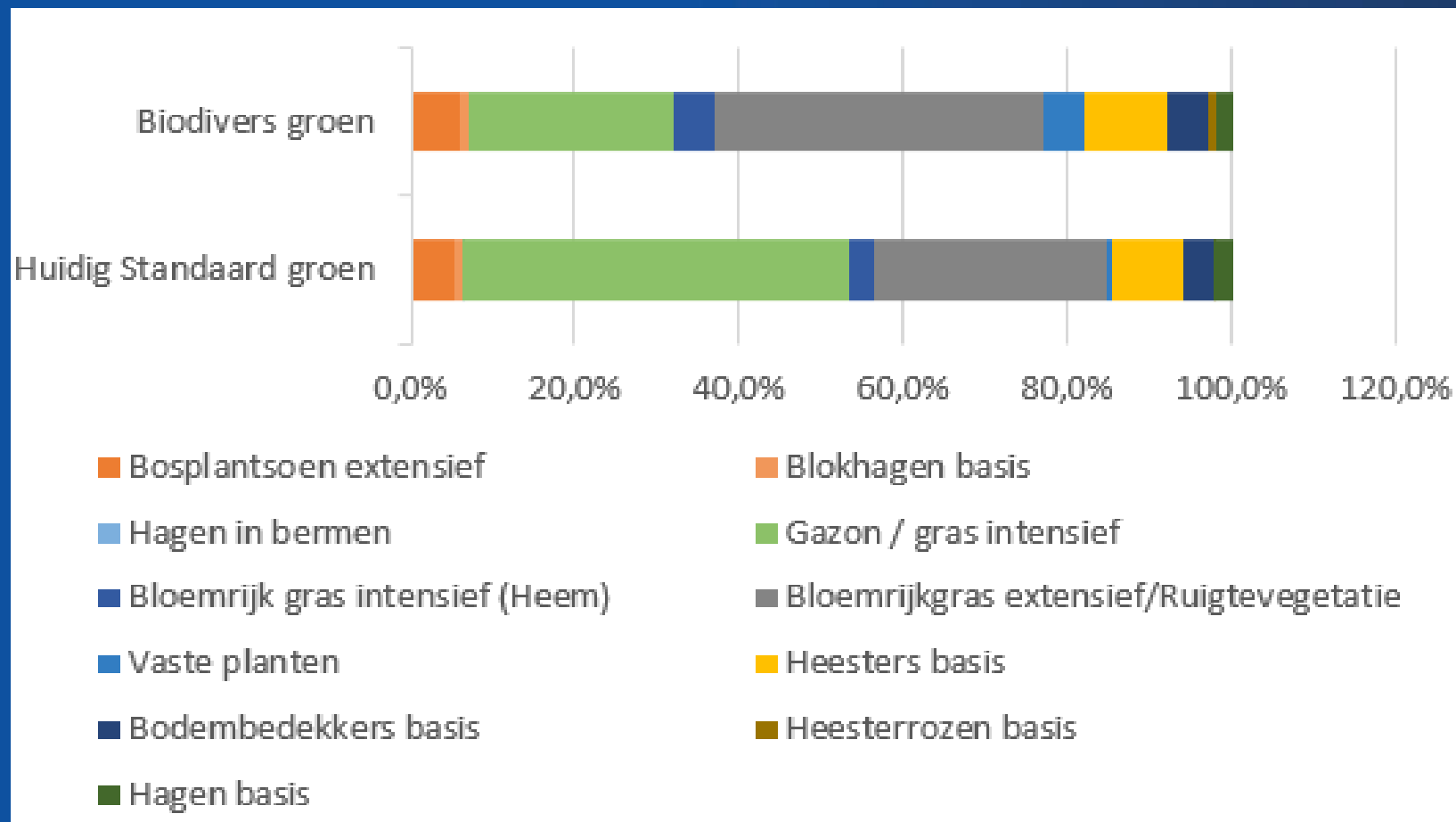
- Belevingsgroen ⇔ was 'intensief'
- Biodivers groen ⇔ na omvorming uit 'standaard'
- Basisgroen ⇔ was 'standaard'
- Natuurlijk groen ⇔ was 'extensief'

Biodivers groen en basisgroen

- Splitsing huidige onderhoudsniveau 'standaard':
 - basisgroen
 - biodivers groen
- Basisgroen is nagenoeg hetzelfde als 'standaard'.
- Biodivers groen vraagt omvorming:
 - omvormingskosten (eenmalig)
 - verhoging structurele onderhoudskosten
- Het beeld / de uitstraling verandert

Verandering door omvorming

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 3: groenbeheer

Vragen / discussie

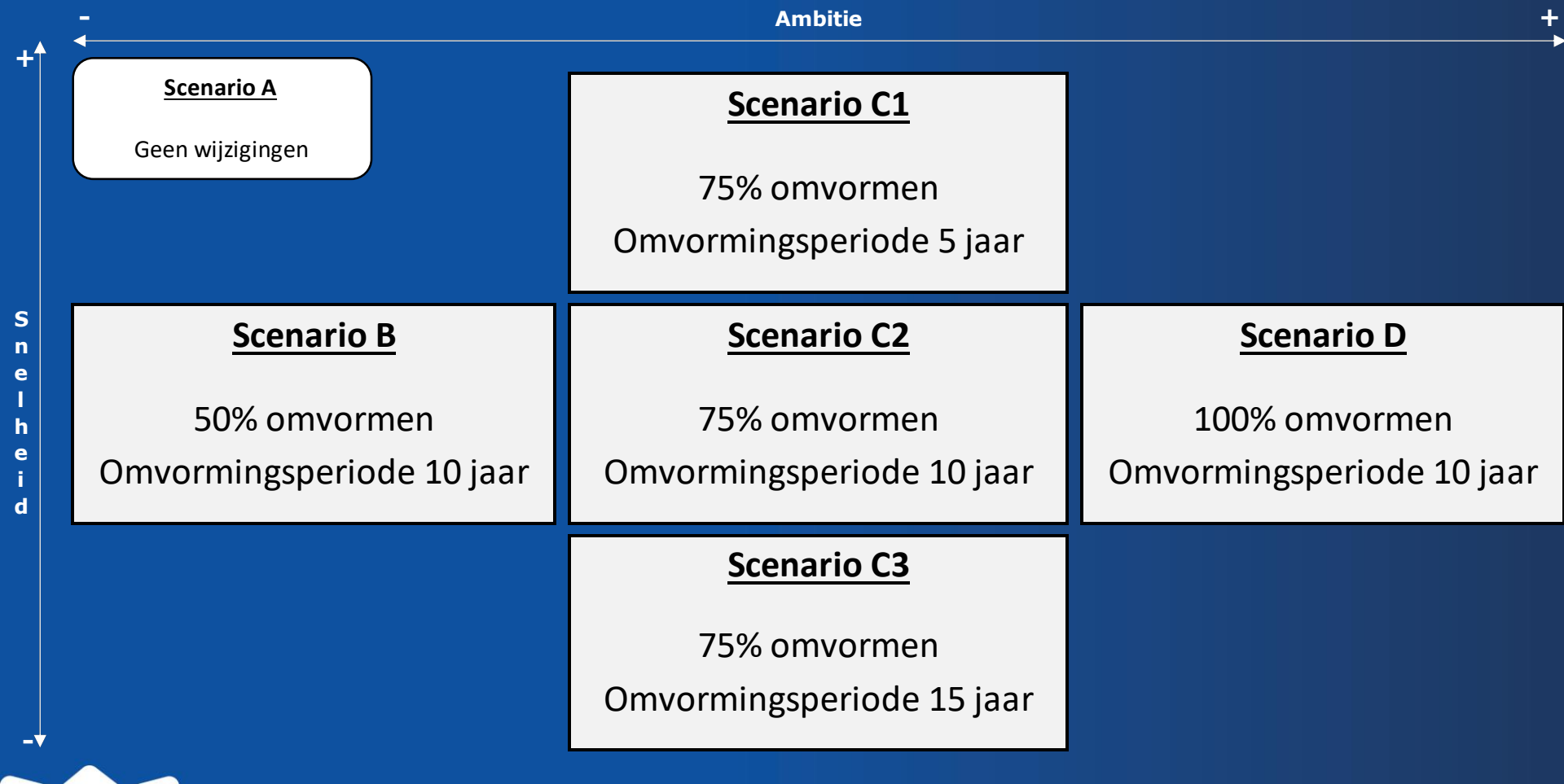
Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 4: scenario's en keuzes

Ambitie en politieke keuze

- Voor uitvoeren afspraken bestuursakkoord 'Samen aan zet' is beleidswijziging naar meer biodivers groen nodig.
- Keuzemogelijkheden:
 - hoeveel wil je omvormen?
 - in welk tempo wil je omvormen?
- Rekenmodel en scenario's.

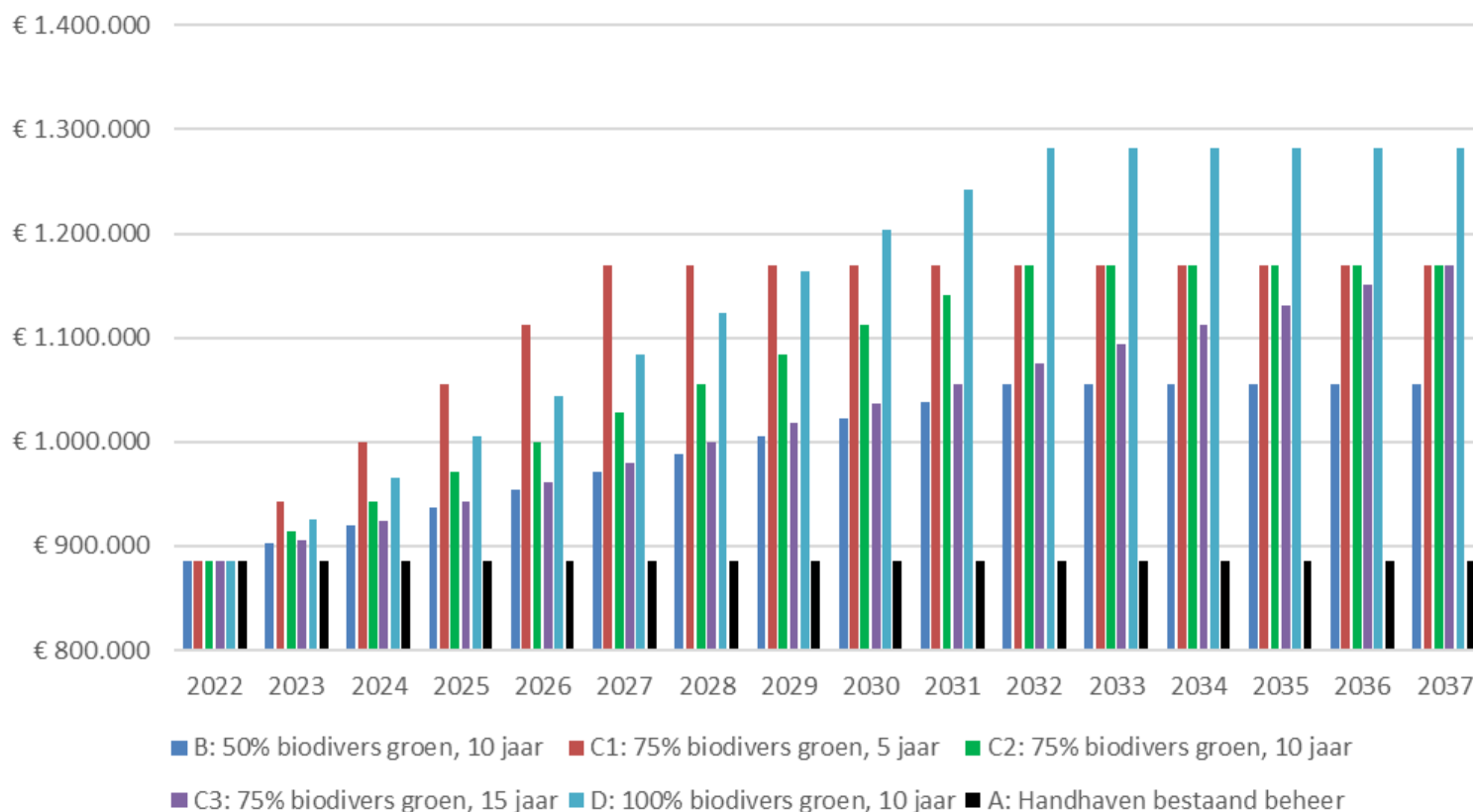
Scenario's

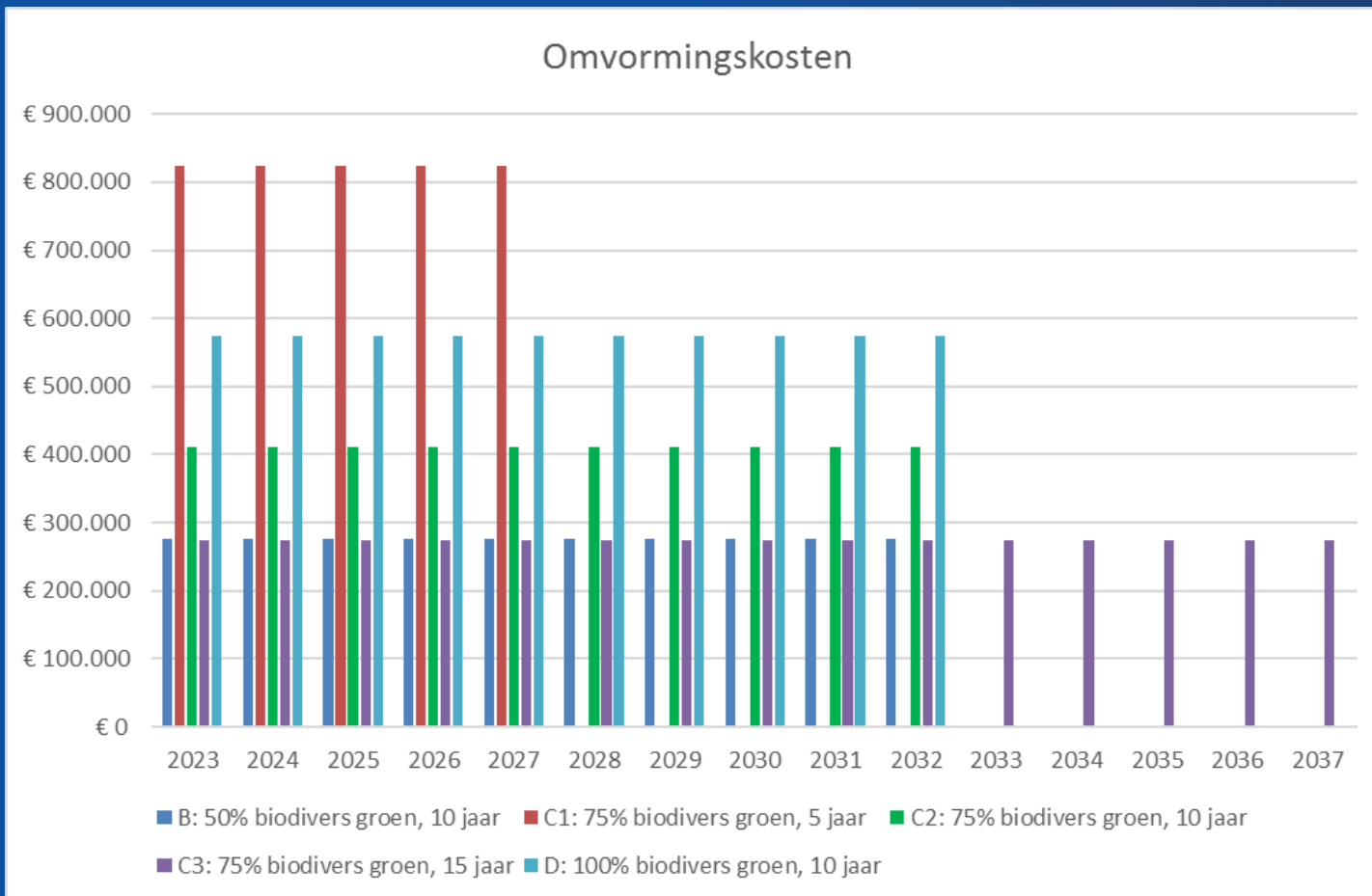
Elk ander scenario kan doorgerekend worden

Scenario's: onderhoudskosten

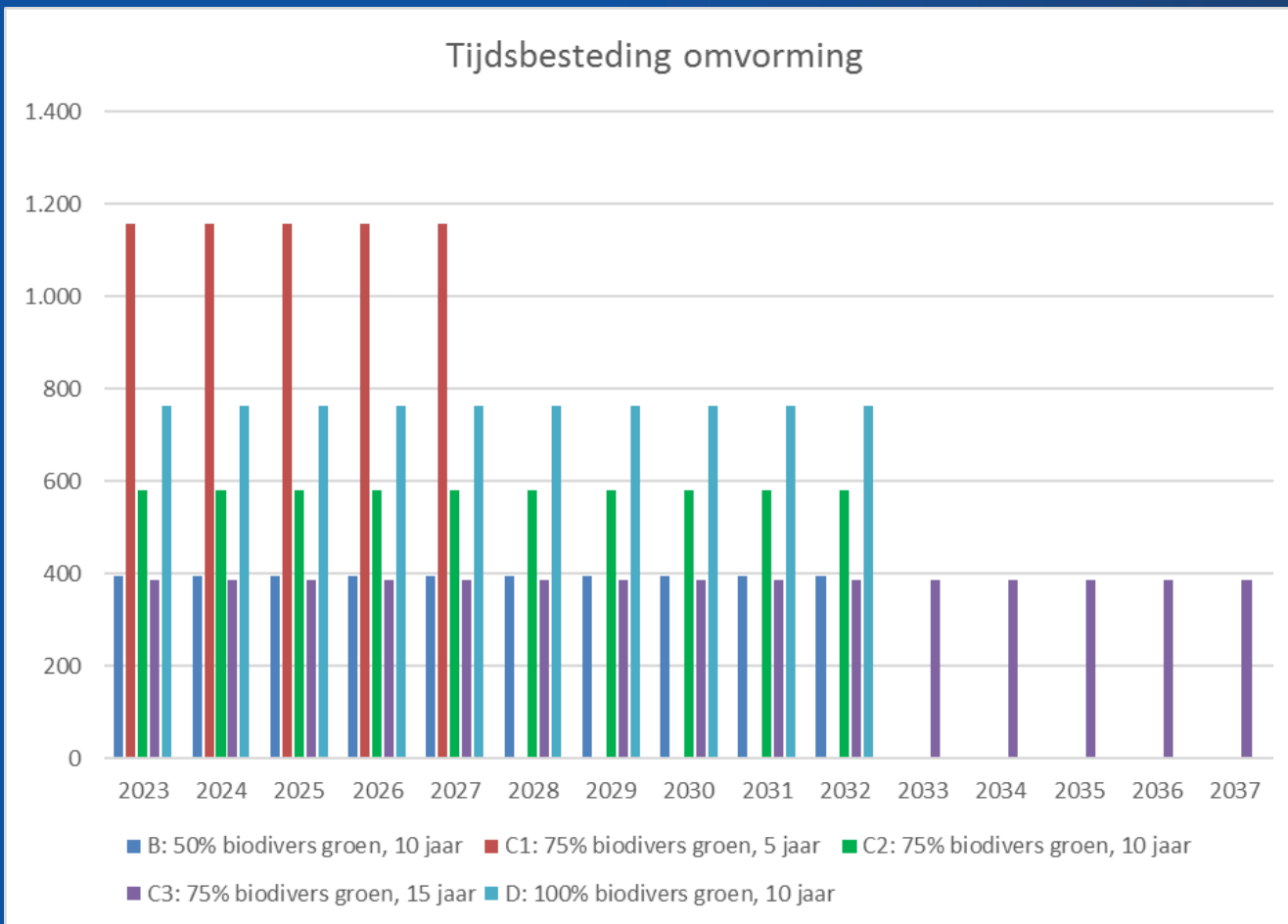
Verloop onderhoudskosten

Scenario's: omvormingskosten

Scenario's: tijdsbesteding

Scenario's

Ambitie

S
n
e
l
h
e
i
d

Bij ongewijzigd beleid

Onderhoudskosten 2023 € 886.034/jaar

C1: 75% biodivers, in 5 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 56.610/jaar

Omvormingskosten: € 823.637/jaar

Omvorming: 1.157 uur ≈ € 62.131/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.169.086/jaar

B: 50% biodivers, in 10 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 16.981/jaar

Omvormingskosten: € 276.398/jaar

Omvorming: 394 uur ≈ € 21.158/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.055.849/jaar

C2: 75% biodivers, in 10 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 28.305/jaar

Omvormingskosten: € 411.818/jaar

Omvorming: 579 uur ≈ € 31.092/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.169.086/jaar

D: 100% biodivers, in 10 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 39.629/jaar

Omvormingskosten: € 547.239/jaar

Omvorming: 764 uur ≈ € 41.027/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.282.323/jaar

C3: 75% biodivers, in 15 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 18.870/jaar

Omvormingskosten: € 274.546/jaar

Omvorming: 386 uur ≈ € 20.728/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.169.086/jaar

Elk ander scenario kan
doorgerekend worden

Scenario's

C2: 75% biodivers, in 10 jaar.

In omvormingsperiode

Onderhoudskosten stijgen € 28.305/jaar

Omvormingskosten: € 411.818/jaar

Omvorming: 579 uur $\approx$ € 31.092/jaar

Na omvormingsperiode

Onderhoudskosten € 1.169.086/jaar

Jaar 1:	+ € 471.216
Jaar 2:	+ € 499.521
Jaar 3:	+ € 527.826
Jaar 4:	+ € 556.131
Jaar 5:	+ € 584.436
Jaar 6:	+ € 612.741
Jaar 7:	+ € 641.046
Jaar 8:	+ € 669.351
Jaar 9:	+ € 697.656
Jaar 10:	+ € 725.962
Vanaf jaar 11:	+ € 283.051

→ 10 jaar lang elk jaar € 442.910 aan omvormingskosten (investering + tijdsbesteding).

→ 10 jaar lang stijgen de onderhoudskosten jaarlijks met € 28.305.

→ Na 10 jaar zijn de structurele onderhoudskosten gestegen van € 886.000 naar € 1.169.086.

Herziening groen- en bomenbeheer

Deel 4: scenario's en keuzes

Vragen / discussie

Herziening groen- en bomenbeheer

Einde presentatie